



**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT
DAVLAT O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI
UNIVERSITETI AKADEMIK LITSEYI**

**24-OKTYABR
2025-YIL**



**O'zbek tilining
xalqaro maydondagi
nufuzi: tarix, bugun
va istiqbol**

Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman



**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O'ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI AKADEMIK LITSEYI**



**O'ZBEK TILINING XALQARO MAYDONDAGI NUFUZI: TARIX,
BUGUN VA ISTIQBOL**

**ВЛИЯНИЕ УЗБЕКСКОГО ЯЗЫКА НА МЕЖДУНАРОДНОЙ
АРЕНЕ: ИСТОРИЯ, СОВРЕМЕННОСТЬ И ПЕРСПЕКТИВЫ**

**THE PRESTIGE OF THE UZBEK LANGUAGE IN THE
INTERNATIONAL ARENA: HISTORY, PRESENT, AND FUTURE**

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiyasi maqolalar to'plami

OCTOBER 24, 2025



УДК:811.512.133(091)(100)(08)

Bugungi kunda “O‘zbekiston-2030” strategiyasining asosiy vazifalardan biri – ilmiy izlanish yutuqlarini amaliyotga joriy etish yo‘li bilan fan sohalarini rivojlantirish, ya’ni xalqaro ilmiy hamjamiyatda e’tirof etilishiga xizmat qilishdir. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 20-oktyabrda “Mamlakatimizda o‘zbek tilini yanada rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6084-son farmoni ijrosini ta’minlash hamda ta’lim jarayonida o‘zbek tili va adabiyot fanlarini o‘qitishda innovatsion metodlardan foydalanish va o‘qituvchilarga uslubiy yordam ko‘rsatish maqsadida 2025-yil 24-oktyabrda o‘tkaziladigan **“O‘zbek tilining xalqaro maydondagi nufuzi: tarix, bugun va istiqbol”** mavzusidagi Xalqaro ilmiy-amaliy anjumanning maqolalar to‘plamini e’lon qiladi. Mazkur ilmiy maqolalar to‘plamida o‘zbek tili tarixi va uning xalqaro aloqalardagi o‘rni, hozirgi o‘zbek tilshunosligining dolzarb muammolari, akademik litseylarda o‘zbek tili va adabiyotini o‘qitish metodikasi, turkiy xalqlar adabiyoti tarixi, turkiy tillarning rivoji va o‘zaro o‘xshashliklari, umumiy adabiy merosimizni ilmiy asosda chuqur o‘rganish, madaniy aloqalami zamonaviy texnologiyalar orqali kengaytirish, raqamli texnologiyalar davrida o‘zbek tilining imkoniyatlari, raqamli platformalar orqali integratsiyani amalga oshirishga oid fikrlar yoritib berilgan. To‘plamdan dunyo bo‘yicha taniqli turkiyshunos olimlar, universitetlar, akademik litseylar professor o‘qituvchilari, iqtidorli talabalar hamda o‘quvchilarning maqolalari ham o‘rin olgan.

TAQRIZCHILAR:

Normamatov Sultonbek Ermamatovich - Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti professori

Ismailova Vasila Shuxratovna - Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot o‘qituvchisi

TAHRIR HAY’ATI:

Adizov Bekjon Qo‘chchiyevich - Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti akademik litseyi direktori

Aliqulova Dilbar Esanovna - Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti akademik litseyi o‘quv ishlari bo‘yicha direktor o‘rinbosari

Baxtiyorov Qobuljon Odiljon o‘g‘li - Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot o‘qituvchisi

Mazkur to‘plam matni Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti Ilmiy-texnikaviy kengashining 2025-yil 30-oktyabrda 4-sonli ilmiy majlisida muhokama qilinib, nashrga tavsiya qilingan.

Izoh: Maqolalarning ilmiy saviyasi uchun mualliflar o‘zlari mas’uldirlar.



ADABIY MUHITNING QODIRIY IJODIGA TA'SIRI

Abdilakimov Dilruxjon Rajab o'g'li

Toshkent kimyo-texnologiyalari instituti akademik litseyi

ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

e-mail: adilruxjon@gmail.com

Annotatsiya: ushbu maqolada Toshkent adabiy muhitining Qodiriy ijodiga ta'siri masalasining Naim Karimov tomonidan o'rganilishi boshqa qodiriyshunoslar bilan qiyosiy o'rganildi.

Kalit so'zlar: Adabiy muhit, adabiy ta'sir, qodiriyshunoslik, jadid adabiyoti, jadidshunoslik, Toshkent adabiy muhiti, munaqqid, lirika

O'zbek adabiy tanqidchiligi Qodiriy ijodiga har doim ham munosib baho berolgan emas. Qodiriyshunoslikning ilk davrlarida mafkura ta'sirida adib asarlarini qoralash ruhi ustunlik qilgan bo'lsa, 1956-yilgi iliqlik davrida Qodiriy nomi va ijodini oqlash maqsadida sovetlashtirishga harakat kuchayib ketdi. Qodiriy ijodi mustaqillikdan keyingi tadqiqotlarda sof badiiyat nuqtayi nazardan tekshirila boshlandi.

Ana shu jihatlarni inobatga olgan holda qodiriyshunoslik taraqqiyotini quyidagi uch guruhga bo'lib o'rganish mumkin:

1. Ilk bosqich – bu bosqichga Qodiriy hayotlik vaqtlarida e'lon qilingan maqola, taqriz va monografiyalar kiradi. Bu davrda kam uchraydigan sof ilmiy qarashlarni mafkuraviy qoralashlar bosib ketganini ko'rish mumkin.

2. Iliqlik davri – 1956-1980-yillar oralig'ida kechgan adabiy tanqiddagi Qodiriy ijodini oqlashga bo'lgan harakatlar bu davrning xususiyatli tomoni hisoblanadi.

3. Sof nazariy qarashlar davri – 90 yillardan bugungi kungacha bo'lgan davr. Bu bosqichda mafkuradan xoli sof ilmiy-nazariy tadqiqotlar vujudga keldi, Qodiriy hayotiga oid ma'lumotlar to'ldirildi, ijodi munosib baholandi.



Jadid adabiyotining yirik tadqiqotchilaridan biri akademik Naim Karimovdir. Olimning uzoq yillik ilmiy faoliyatida jadidshunoslik katta o'rin tutadi. Behbudiy, Hamza, Qodiriy, Fitrat, Cho'lpon, Tavallo kabi jadid ijodkorlari faoliyatiga oid kitob va maqolalari o'zbek jadidshunosligi rivojiga munosib hissa qo'shdi. Jadid adabiyotining yirik namoyandalaridan biri Abdulla Qodiriy ijodi Naim Karimovning o'tkir nigohidan chetda qolmadi. Olim Qodiriy hayoti va ijodiga bag'ishlangan 20 ga yaqin maqola e'lon qilgan, "XX asr adabiyoti manzaralari" va "Uch buyuk siymo" kitoblarida ham Qodiriy hayoti va ijodiga katta o'rin ajratilgan. Naim Karimov tadqiqotlarining xususiyatli jihatlaridan biri, olim o'zi tadqiq etayotgan ijodkorni biografik usulda o'rganadi. Olim ijodkorlarning ijodini hayot yo'li bilan bog'lab tadqiq etadi. Bu usulning yutuqli tomoni shundaki, munaqqid ijodkorning hayotida sodir bo'lgan turli voqealarning ijodiga ta'siri masalasini ko'rib chiqish imkoniga ega bo'ladi. Ammo biografik usulning o'ziga xos qiyinchiliklari ham bor. Bu usulda nazariy qarashlarning o'zi kamlik qiladi. Aniq ma'lumotlar, dalillar, faktlar bilan ko'proq ishlash talab etiladi. Naim Karimovning ilmiy usuli shu qiyin yo'ldan borishi, arxiv ma'lumotlarga asoslanishi bilan ham qimmatli hisoblanadi. Olimning Qodiriy ijodiga bag'ishlangan maqolalarining nomidanoq bu maqolalar biografik usulga asoslangani sezilib turibdi. Bu ma'lumotlarni berishda olimning arxiv ma'lumotlari, qodiriylar xonadoni va Qodiriyga zamondosh insonlar xotiralariga tayangani ilmiy merosining qimmatini yanada oshirishga yordam bergan.

O'zbek adabiyoti haqida gap ketganda ko'z oldimizda gavdalanadigan ijodkorlar orasida Abdulla Qodiriyning ham bo'lishi adabiyot bilan tanish bo'lgan hech bir kishida shubha uyg'otmasa kerak. O'zbek adabiyoti gulshanida iste'dodlar ko'p bo'lgan va bundan keyin ham bo'ladi, lekin adabiyot rivojiga Qodiriydek ta'sir o'tkaza olgani hozircha yo'q.

Behbudiy, Fitrat, Qodiriy va Cho'lponlar o'z ijodlari bilan o'zbek adabiyotini yangi bir bosqichga olib chiqdi. Ulardan tarixiy muhit, sharoit shuni talab qilmoqda



edi. XIX asr oxiri – XX asr boshlarida o'zbek xalqi taraqqiy etgan davlatlardan ortda qolib ketgani millatning ilg'or kishilariga yaxshi ayon bo'la boshlagan edi. Ularning oldida keng xalq ommasini g'aflat uyqusidan uyg'otish, ijtimoiy, madaniy va siyosiy islohotlar qilish orqali yurtni taraqqiy ettirish, millatni ma'rifatli qilish zarurati turar edi. Bu vazifalarga erishish uchun o'zlarini millat fidoyisi deb bilgan o'z davrining ilg'or kishilari adabiyot, teatr, matbuotning ta'sir kuchidan samarali foydalangan. Boshqa maslakdoshlari kabi Qodiriy ham ushbu fidoyilikka munosib javob berdi va juda qisqa vaqt ichida ham nasrda, ham nazmda, ham dramaturgiyada yangi shakl va janrlarda qalam tebratdi. “Abdulla Qodiriy dastlabki asarlarida g'oyalarni jar solib aytish, bayon qilish usulidan borgan” [1. 20]. “Qodiriyning birinchi maqolasi 1914-yil 1-aprelda “Sadoyi Turkiston” gazetasida, “Toshkent xabarlar” ustunida “Yangi masjid va maktab” sarlavhasi bilan bosilib chiqadi. Bu maqola u kishining ilk qadami deb hisoblashimiz” [5. 24] mumkin. Keltirilgan ko'chirmadan ko'rinib turibdiki, Qodiriy o'z faoliyatini publitsistikada boshlagan va bu sohada juda sermahsul ijod qilib “Felyetonlar qiroli” nomiga sazovor bo'lgan. “Farg'ona” gazetasining muharriri Lutfulla Olimiy Abdulla Qodiriyning “Mushtum” jurnalidagi faoliyatini yuqori baholab quyidagicha yozadi: “Mushtum”ning topgan e'tibori va ko'p tarqalishi Jo'lqinboyning o'tkir qalami bilan” [3. 5]. Afsuski, adibning publitsistikasi hali to'liq o'rganilgan emas. “Qodiriy publitsistikasining mavzu-muammolari xiyla keng. Ular orasida hayotdagi muhim tadbirlarni, yangiliklarni olqishlab, qo'llab-quvvatlovchi, targ'ib va tashviq etuvchi, murakkab insoniy taqdirlar haqida hikoya qiluvchi, qardosh xalqlar hayoti va xorijdagi voqealarga bag'ishlangan maqolalar, bir turkum adabiy-tanqidiy ishlarni uchratamiz. Qodiriy qanday mavzuda Qalam tebratmasin, ularda adib shaxsiyati, qalb bisoti, kuchli va ojiz jihatlari baralla ko'rinib turadi”[4. 8]. Qodiriy publitsistikasi uning nasri soyasida qolib, kam o'rganilgan.

Jadid adabiyoti vakillarining ko'pchiligi singari “Qodiriy ijodkor sifatida o'z faoliyatini she'riyatdan boshladi” [6. 307]. Buni o'sha vaqtlarda mumtoz



adabiyotdan saqlanib kelayotgan she'riyatning yetakchilik xususiyati bilan bog'lash mumkin. Adib she'riyatni keyinchalik butkul tark etib ketadi. Ammo bu uning she'rlari muvaffaqiyatsiz chiqqanligi sababidan emas, aksincha, nasrga bo'lgan qiziqishning g'alabasi deb qarash lozim. Ijodining ilk yillarida yaratilgan she'rlarida jadid adabiyoti va Toshkent adabiy muhitining ta'siri yaqqol sezilib turadi. Naim Karimovning "Abdulla Qodiriy va Toshkent adabiy muhiti" maqolasida adabiy muhitning ijodkorga ta'siri masalasi chuqur tadqiq etilgan. Yirik qodiriyshunos olimlar M.Qo'shjonov, U.Normatov va B.Karim ilmiy ishlarida bu mavzu e'tibordan chetda qolgan. M.Qo'shjonov "O'zbekning o'zligi" kitobida, B.Karimov "Ikki daho, ikki bebaho" kitobi va "Abdulla Qodiriy va germeneytik tafakkur" monografiyasida Qodiriy ijodiga mumtoz adabiyotning ta'siri masalasini juda yaxshi yoritib berganlar. Bu olimlarning ishlari qodiriyshunoslikni yangi bosqichga olib chiqib, ilmiy yo'nalish sifatida shakllanishida eng qimmatli manba bo'lib xizmat qilganligini inkor etib bo'lmaydi.

Ilmiy tadqiqot jarayonida qodiriyshunoslikda adabiy muhitning ijodkorga ta'siri masalasini birinchilardan bo'lib Naim Karimov o'rgangani ma'lum bo'ldi. Olimning ilmiy kuzatishlarida adabiy muhit bilan birga jadid adabiyotining Qodiriy ijodiga ta'siri masalalarini ham chuqur tahlil qilib o'tadi. Xususan, Qodiriyning "To'y" she'rini tahlil qilar ekan, quyidagi fikrlarni ilgari suradi: "Qodiriy shu ilk she'ri bilanoq Toshkent adabiy muhiti vakillari bilan maslakdosh ekanligini ma'lum qilibgina qolmay, milliy uyg'onish davri adabiyotiga xalqparvar, gumanist ijodkor sifatida kirib kelayotganini ham namoyon etadi" [2. 25]. Bu fikrning qanchalik haqiqat ekanligini bilish uchun Qodiriyning "To'y" she'ri bilan tanish bo'lishning o'zi kamlik qiladi. Munaqqid bu fikrlarni aytishdan avval butun boshli Toshkent adabiy muhiti, uning o'ziga xosligi, vakillari haqida batafsil ma'lumot berib o'tadi. Jadid adabiyotining bosh g'oyalaridan biri zararli urf-odatlariga qarshi kurash masalalari bilan tanishgan o'quvchi munaqqid fikriga beixtiyor ergashadi. Bu o'rinda Naim Karimovning ilmiy fakti berishdan avval o'quvchini uni qabul



qilishga astoydil tayyorlab borish mahorati yaqqol sezilib turadi. Olim ilmiy merosi ana shu jihat bilan ham qimmatlidir. Olim Toshkent adabiy muhitining yorqin vakillaridan biri Tavallo ijodining Qodiriyga ta'siri masalasini quyidagi misralar qiyosiy tahlili bilan ochib berishga harakat qiladi:

Tavalloning “Ovrurolilar hunari birlan bizlarni hunarlarimizni farqi” she'ridan:

Bor bizda hunar – boqib qo'chqor,
Moy surib shoxiga surishtiramiz.

Siz zobutda yasabtovar keturing,
Bo'yra, bardon bilan to'qishtiramiz.

Siz tikursiz kiyimni sillig' edub,
Biz hamon tiksamiz burishtiramiz...

Qodiriy “Ahvolimiz” she'ridan:

Ko'r bizim ahvolimiz, g'aflatda qanday yotamiz,
Joyi kelgan chog'ida vijdonni pulga sotamiz.

O'g'limizni na adab, na fan, yaxshi so'ylamak,
Na xudoni buyrug'i bo'lgan ulum o'rgatomiz.

Korimiz shundan iborat bo'ldi ushbu vaqtda,
O'ntadan bedona boqib, yozu qish sayrotamiz.

“Tavallo va Qodiriyning shu davrdagi she'rlarini o'qigan kitobxon, bir tomondan, ularda XX asr boshlaridagi Turkistonning nihoyatda achinarli ijtimoiy va maishiy hayoti manzaralari tasvir etilganini ko'rsa; ikkinchi tomondan, har ikki ijodkorning shu noxush manzaraga ortiq loqayd qaray olmasligini sezish;



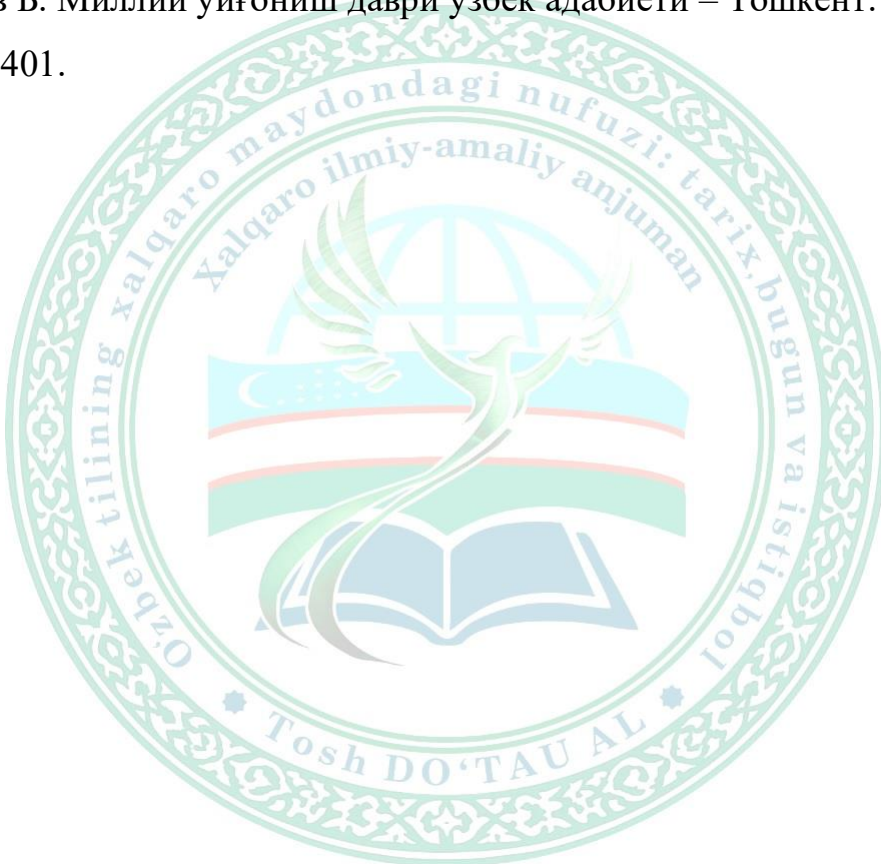
uchinchidan esa, “Ahvolimiz” she’rida qo‘llangan qiyosiy tasvir usullarining Qodiriyga Tavalldan o‘tganiga e’tibor qaratish mumkin”[2.24]. Olimning har uchala fikriga to‘la qo‘shilgan holda shuni ham qo‘shimcha qilish mumkinki, Tavalloning o‘tkir tanqidga asoslangan kulgi yaratish usuli Qodiriy publitsistikasida, ayniqsa hajviy asarlarida ham yaqqol ko‘zga tashlanadi. Keltirilgan she’rlardagi “qo‘chqor boqib urushtirish” va “bedana boqib sayratish” manzaralari bu o‘rinda munaqqidning adabiy ta’sir haqidagi fikrlari uchun asos vazifasini o‘tagan. Qodiriy she’rlarining sanoqli bo‘lganidan ko‘pgina qodiriyshunoslar ularni nazardan chetda qoldirishadi. “Na xudoning buyrug‘i bo‘lgan ulum o‘rgatamiz” misralari jadidlarning ilm-ma’rifatga targ‘ibining ifodasi bo‘lish bilan birga, jadid maktablariga qarshi bo‘lgan mutaassib mullalarga islomda ilm ulug‘langanini eslatib qo‘yish ham badiiy aksini topgan.

Qodiriy lirikasining ana shunday fosh qiluvchi xarakterdagi namunasi “To‘y” she’ridir. “Qodiriyning to‘y she’ri” ham Turkiston xalqining XX asr boshlaridagi haqiqiy ahvolini milliy to‘y marosimi orqali ko‘rsatuvchi, kitobxon e’tiborini xalqning nochor ahvolga tushishi sabablaridan biriga qaratuvchi va uni o‘ylab kurashga majbur etuvchi asardir. Bu she’r Qodiriy ijodining dastlabki yillaridayoq jadidchilik g‘oyalarining faol targ‘ibotchisi bo‘lganligidan dalolat beradi. Biz Qodiriy ijodini faqat jadid bo‘lgani uchun o‘rganmaymiz, albatta. XX asr boshlarida qaysidir ijodkor jadid bo‘lgan yo yo‘qligiga qarab munosabat bildiradigan bo‘lsak, roppa-rosa bir asr avval o‘zbek adabiy tanqidchiligi yo‘l qo‘ygan xatoni takrorlagan bo‘lamiz. Badiiy asar g‘oyasi, muallif konsepsiya, lirik qahramon kabi asarni tahlil qilishda muhim unsurlar borki, shu jihatlarni inobatga olgan holda “To‘y” she’ri jadidchilik g‘oyalari ruhida yozilgan asar deb ayta olamiz. Bu she’r “Oyna” jurnalining 1915-yil, 13-sonida chiqqan Behbudiyning “Bizni kemirguvchi illatlar” maqolasining to‘y haqida bildirilgan fikrlar qismi bilan ma’nan juda hamohang ekanligi ham fikrimizni isbotlaydi.



Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sanjar S. Yangi o'zbek adabiyoti tarixi – Toshkent: O'qituvchi, 2019, – B. 20
2. Каримов Н. Уч буюк сиймо – Тошкент: Mumtoz so'z, 2019. – Б. 24.
3. Лутфулло О. Ҳажвиёт майдони // Фарғона, – 1924 йил, 181 сон
4. Норматов У. Ўткан кунлар ҳайрати – Тошкент: Ўқитувчи, 1996, – Б. 8
5. Қодирий Ҳ. Отам ҳақида: Хотиралар - тўлдирилган 2 наشري – Тошкент: Адабиёт ва санъат, 1983, – Б. 24
6. Қосимов Б. Миллий уйғониш даври ўзбек адабиёти – Тошкент: Ма'naviyat, 2004. – Б. 401.



№	MAQOLA SARLAVHASI VA MUALLIFLARI	SAHIFASI
I SHO'BA. O'ZBEK TILI TARIXI VA UNING XALQARO ALOQALARDAGI O'RNI		
1	ÖZBƏKİSTAN RESPUBLİKASINDA DİL SİYASƏTİNİN MÜSTƏQİLLİKDƏN SONRAKİ İNKİŞAF MƏRHƏLƏLƏRİ - Elçin İBRAHİMOV Prof. Dr. Qarabağ Universiteti Elm şöbəsinin müdiri	19-35
2	ORTAK DEĞERLERİMİZ: DİLİMİZ, KÜLTÜRÜMÜZ VE ATASÖZLERİMİZ - Ahmet Hamdi SALBAŞ Ali Şir Nevai Akademik lisesi öğretmeni	36-41
3	O'ZBEK TILINING XALQARO MIQYOSDA OMMALASHUVI: RIVOJLANISH OMILLARI VA ISTIQBOLLARI - Bahodirov Botir Baxodirovich - Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti akademik litseyi yoshlar ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari	42-47
4	TIL – MILLAT KO'ZGUSI - Baxodirova Mashhura Baxodirovna, Osimova Rayxona Adhamjon qizi - Farg'ona davlat texnika universiteti 1-son akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchilari	48-51
5	O'ZBEK TILI TARIXI VA UNING XALQARO ALOQALARDAGI O'RNI - Nazarova O'rozhol Xudoyberdiyevna - Termiz davlat universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	52-55
6	FRANSUZ TILINI TARIXIY RIVOJLANISHI - Usmanova Malika Adilovna Farg'ona davlat universiteti akademik litseyi "Chet tillar" kafedrasida fransuz tili fani o'qituvchisi	56-58
7	FRANSUZ TILIDA FRAZELOGIK BIRLIKLARI - Andapulatova Firuza Ikramovna - Farg'ona davlat universiteti akademik litseyi "Chet tillar" kafedrasida fransuz tili fani o'qituvchisi	59-62
8	O'ZBEK TILINING XALQARO MAYDONDAGI NUFUZI: TARIXI, BUGUNI VA ISTIQBOLLARI - Yangiboyeva Umida Ravshanbek qizi Urganch innovatsion universiteti Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili yo'nalishi, 24-01 guruh talabasi	63-66
9	MAXMUD QOSHG'ARIYNING LINGVISTIK QARASHLARI - Umarov Abroroxuja Vaxobovich Namangan davlat texnika universiteti 1-son akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	67-70
10	O'ZBEK TILINING XALQIMIZ VA XALQARO ALOQALARDAGI AHAMIYATI - Saidova Dildora Baxtiyarovna TDTU 3-son akademik litseyi o'zbek tili va adabiyot fani o'qituvchisi	71-74
11	O'ZBEK TILI: MILLIY O'ZLIK VA XALQARO E'TIROF RAMZI - Eshnayeve Feruza Qarshiyevna Samarqand davlat chet tillar instituti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	75-77
12	İLİM ÜZERİNE - Zahro Mahmudova Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti akademik litseyi Xorijiy tillar (turk) yo'nalishi o'qituvchisi	78-82
13	"CODEX CUMANICUS"DA İŞLƏNƏN BƏZİ SÖZLƏRİN DİALEKTLƏRDƏ İZLƏRİ - İmanyar QULİYEV AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu, böyük elmi işçi, fil.ü.f.d. Bakı Avrasiya Universiteti, müəllim	83-94
II SHO'BA. HOZIRGI O'ZBEK TILSHUNOSLIGINING DOLZARB MUAMMOLARI		
14	ELBEKNING LUG'ATCHILIK FAOLİYATI HAQIDA - Normamatov Sulton Ermamatovich Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti Filologiya fanlari doktori (DSc), professor	96-102
15	IS'HOQXON IBRAT ASARLARIDA IJTIMOYIY-SIYOSIY, MAISHIY LEKSIK QATLAM QO'LLANISHIDAGI LISONIY VA NOLISONIY OMILLAR - Latipov Murotali Mannobovich Guliston davlat universiteti Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.	103-107
16	ZAHIRIDDIN MUHAMMAD BOBURNING O'ZBEK TILI TARAQQIYOTIGA QO'SHGAN HISSASI - Abbasova Mubina Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti stajer-tadqiqotchisi	108-112
17	FIZIOLOGIK HOLAT FE'LLARINING O'ZBEK TILIDAN INGLIZ TILIGA TARJIMA QILISHDAGI MUAMMOLAR - Pulat Fozilov Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti mustaqil tadqiqotchisi	113-119
18	DINIY LEKSEMALARINING SEMANTIK VA STILISTIK XUSUSIYATLARI TAVSIFI -Mirzayeva Mashxura Ravshanbek qizi Farg'ona davlat texnika universiteti 1-son akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	120-124



19	LINGVOPRAGMATIKANING TILSHUNOSLIKDAGI O'RNI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI - Kobilov Nomoz O'rolovich Sharof Rashidov nomidagi SamDU akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi (PhD)	125-128
20	HOZIRGI O'ZBEK TILSHUNOSLIGINING DOLZARB MUAMMOLARI - Abdurasulova Raximaxon Odiljon qizi Namangan davlat pedagogika instituti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	129-131
21	KULOLCHILIK LEKSIKASIDA DETERMINATSIYA VA TERMINOLOGIZATSIYA HODISALARI Mamatkulova Zilola Rejabaliyevna Farg'ona davlat universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi, Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori	132-136
22	QADIMGI VA ESKI TURK BITIKLARIDA TABG'ACH VA QITANY (XITOIY) TOPONIMLARI MASALASI - Mamajonov Alisherbek Ravshanbek o'g'li Farg'ona davlat univeristeti Lingvistik: o'zbek tili mutaxassiligi magistranti	137-143
23	HOZIRGI O'ZBEK TILSHUNOSLIGINING DOLZARB MUAMMOLARI - Tilovova Guljahon Dilmurod qizi Shahrizabz davlat pedagogika instituti huzuridagi akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	144-147
24	"MUNOZARA" DRAMASIDA QO'LLANGAN BA'ZI UNDOV SO'ZLARING LINGVOPRAGMATIK TAHLILI - Usmonova Shaxnozaxon Erkinjonovna TDYU huzuridagi Namangan viloyati akademik litseyi Tillar kafedrasida yetakchi o'qituvchisi	148-151
25	O'ZBEK TILIDA SINTAGMATIK MA'NO VA SINTAGMATIK MUNOSABAT, ULARNING IFODALANISH YO'LLARI - Usmonova Huriniso Sharapovna, Namangan davlat universiteti professori	152-156
26	HID KONSEPTI - Qurbonov Akmaljon Tavakaljon o'g'li Farg'ona davlat universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	157-162
27	METATIL VA TARIXIY TURKOLOGIYA: 'AT-TUHFATUZ ZAKIYATU FIL-LUG'ATIT-TURKIYA ASARINING ILMIY MEROSI - Xolbekova Nargiza Zohidjonovna FarDU mustaqil izlanuvchisi, FarDU akademik litseyi ingliz tili o'qituvchisi	163-165
28	O'ZBEK VA INGLIZ DISKURSIDA TOLERANTLIKNING MADANIY JIHATDAN IFODALANISHI - Gavharoy Yormatova Abdulla qizi Farg'ona davlat universiteti akademik litseyi ingliz tili o'qituvchisi	166-171
29	O'ZBEK TILIDA O'XSHATISHLI QURILMALAR BADIYATI - Gazibekova Soxiba Yusupovna O'zbek tili, adabiyoti va folklori institutining mustaqil izlanuvchisi	172-176
30	AYRIM DEHQONCHILIK LEKSIKASI ETIMOLOGIYASI - Pirmatova Ozodaxon Saparboyevna Urganch davlat pedagogika instituti Boshlang'ich ta'lim fakulteti katta o'qituvchisi	177-181
31	NAMANGAN QIPCHOQ SHEVALARIDA ADABIY TIL LUG'ATINI BOYITISHGA XIZMAT QILUVCHI BIRLIKLAR - Mamatismoilova Xanifa Hayitmirzayevna, NamDTU 2-son akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) Pirmatova Mahfuza Muhibullayevna, NamDTU 2-son akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	182-189
32	O'ZBEK TILSHUNOSLIGIDA YUKLAMALAR TADQIQI - Ismailova Dilnoza Shavkatovna Toshkent davlat tibbiyot universiteti 1-son akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	190-195
33	O'ZBEK TILIDAGI SINTAKTIK BIRLIKLARDA KOMMUNIKATIV-PRAGMATIK MA'NO IFODALANISHI - Qazaqova Nozima Abdulboqiyevna, University of Business and Science dotsenti, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori	196-201
34	XALQ DOSTONLARI LEKSIKASINING LEKSIK-SEMANTIK XUSUSIYATLARI - Abduqahhorova Muattar Ma'rufjon qizi, Toshkent davlat yuridik universiteti huzuridagi Namangan viloyat akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	202-207
III SHO'BA. AKADEMIK KITSEYLARDA O'ZBEK TILI VA ADABIYOTINI O'QITISH METODIKASI		
35	AKADEMIK LITSEYLARDA O'ZBEK TILI VA ADABIYOTINI O'QITISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR: MILLIY VA XORIJIY TAJRIBALAR INTEGRATSIYASI - Adizov Bekjon Qo'chchiyevich, Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti akademik litseyi direktori	209-219
36	«LEKSIKOLOGIYA» BO'LIMINI O'QITISH JARAYONIDA O'QUVCHILARNING SO'Z BOYLIGINI OSHIRISH YO'LLARI - Ismailova Vasila Shuxratovna, Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	220-230



37	AKADEMIK LITSEYDA O'ZBEK TILI O'QITISHNING AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY USULLARI - Botirova Soliyaxon Ro'zivojevna O'zbekiston Respublikasi Milliy gvardiyasi Toshkent "Temurbeklar maktabi" harbiy-akademik litseyi ona tili va adabiyot fani bosh o'qituvchisi	231-238
38	ADABIYOT DARSLARIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING SAMARADORLIGI - Urazova Nargiza Qurdashovna , TXVU akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)	239-246
39	O'ZGA TILLI GURUHLARDA ALISHER NAVOIY HAYOTI VA IJODINI O'RGANISH -Shomurodova Sitora Xoshim qizi , "International house – Tashkent" akademik litseyi o'zbek tili fani o'qituvchisi, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori(PhD)	247-250
40	UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA ONA TILI MASHG'ULOTLARINI SAMARALI TASHKIL ETISH MASALALARI (Qozog'istondagi ta'lim o'zbek tilida olib boriladigan maktablar misolida) - Naraliyeva Shahlo Djamalovna , Jumabek Tashenev nomli universiteti katta o'qituvchisi, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori(PhD) (Qozog'iston, Chimkent) Hulkar Hamroeva , O'zbekiston davlat xoreografiya akademiyasi dosenti, filologiya fanlari doktori (O'zbekiston, Toshkent)	251-260
41	SAID AHMADNING „QORAKO'Z MAJNUN“ASARINI O'RGANISH - Nasriyeva Dilbar Muhiddinovna , Chirchiq davlat pedagogika universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	261-264
42	AKADEMIK LITSEY DARS JARAYONIDA "QUTADG'U BILIG" ASARINING O'QITILISHI - Matkarimova Nasiba Bekchanovna , Toshkent davlat transport universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	265-267
43	AKADEMIK LITSEYLARDA ANTON PAVLOVICH CHEXOV HAYOTI VA IJODINI O'RGATISHNING SAMARALI USULLARI - Farida Abdullayeva Xayrulla qizi , Ajiniyoz nomidagi Nukus DPI akademik litseyi o'zbek tili va adabiyoti fani o'qituvchisi	268-272
44	AKADEMIK LITSEY DARSLIKLARIDA TAQLID SO'ZLAR MAVZUSINING BERILISHI TO'G'RISIDA - Narziyeva Nazokat Abdurasulovna , Samarqand davlat chet tillar instituti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi, SamDU mustaqil izlanuvchisi	273-277
45	AKADEMIK LITSEYLARDA O'ZBEK TILI VA ADABIYOTINI O'QITISHNING ZAMONAVIY METODIKASI -Mansurova Zilola Bahodirovna , Navoiy davlat universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani bosh o'qituvchisi	278-283
46	AKADEMIK LITSEYLARDA O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI FANINI O'QITISHDA INGLIZ TILI METODIKASIDAN FOYDALANISH TAHLILI - Ashurova Feruza Maxamadyusupovna , Farg'ona davlat universiteti akademik litseyi chet tillari kafedrasida ingliz tili fani o'qituvchisi	284-288
47	ADABIYOT – SO'Z SAN'ATI - Xakimova Shapoat Pazliddinovna , Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	289-293
48	ABDULLA QODIRIY IJODINI O'RGATISHDA INNOVATSION USULLARDAN FOYDALANISH - Djabbarova Nodira Shovkat qizi , Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	294-297
49	AKADEMIK LITSEYLARDA O'ZBEK TILI VA ADABIYOTINI O'QITISH METODIKASI - Ahmadaliyev Shohruh , Toshkent Davlat Yuridik Universiteti huzuridagi Namangan viloyat akademik litseyi Matematika fani o'qituvchisi	298-303
50	ADABIY TA'LIMDA O'QUVCHILARNING IJODIY FAOLIYATINI LOYIHA TEXNOLOGIYASI ASOSIDA RIVOJLANTIRISH METODIKASI - Mamatova Maxbuba Abdulboqi qizi , Namangan davlat pedagogika instituti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	303-306
51	AKADEMIK LITSEYLARDA O'ZBEK TILI DARSLARIDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH - Toshmurodova Xalima To'raxonovna , Chirchiq davlat pedagogika universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	307-310
52	KOMIL INSONNI TARBIYALASHDA DIDAKTIK ADABIYOTNING O'RNI - To'xtaboyeva Muyassar , Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani, oliy toifali o'qituvchisi, falsafa fanlar doktori (PhD) Jo'rayeva Muhabbat , Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani oliy toifali o'qituvchisi	311-315
53	ADABIYOT O'QITISHDA BADIY TAHLIL MUAMMOLARI - Hamdamova Manzura Jurabayevna , Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	316-319



54	ONA TILI DARSLARIDA YANGI PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH - Achiliva Nasiba Saidovna , Samarqand iqtisodiyot va servis instituti akademik litseyi ona tili va adabiyot o'qituvchisi	320-324
55	AKADEMIK LITSEYLARDA "MA'NO KO'CHISH YO'LLARI" MAVZUSINI O'QITISHDA INTERFAOL METODLARNING AHAMIYATI - Egamberdiyeva Vazira G'ulomovna , Guliston davlat universiteti akademik litseyi Ona tili va adabiyot fani bosh o'qituvchisi	325-328
56	ADABIYOT DARSLARIDA FSMU TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH - Matluba Rahmonova Usmonovna , NamDU akademik litseyi o'zbek tili va adabiyoti o'qituvchisi	329-333
57	«HOL VA UNING USLUBIYATI» MAVZUSINI O'RGANISHDA AXBOROT VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING QO'LLANILISHI - Achilova Zarina Saidovna , Samarqand iqtisodiyot va servis instituti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	334-338
58	ADABIY MATN ASOSIDA LINGVOMADANIY KOMPETENSIYANI RIVOJLANTIRISHDA INTERFAOL METODLARNING O'RNI - Norov Jamshid Nurulloevich , Buxoro davlat pedagogika instituti, Xorijiy tillar kafedrası tayanch doktoranti	339-342
IV SHO'BA. RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR DAVRIDA O'ZBEK TILINING IMKONIYATLARI		
59	SUN'IY INTELLEKT YORDAMIDA O'ZBEK TILINI O'QITISH: IMKONIYATLAR, USULLAR VA MUAMMOLAR - Aliqulova Dilbar Esanovna , Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti akademik litseyi o'quv ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari	344-352
60	RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR IMKONIYATLARI. "RAQAMLI O'ZBEKISTON - 2030" STRATEGIYASI - Shodiyeva Nigora Murodullayevna , Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti akademik litseyi informatika fani o'qituvchisi	353-358
61	RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR DAVRIDA O'ZBEK TILINING RIVOJLANISH IMKONIYATLARI - Sulaymonova Nafisa Sattorovna , Navoiy davlat universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	359-362
62	TILSHUNOSLIKDA KOMPYUTER TEXNOLOGIYALARNING O'RNI - Qosimova Dilnoza Toshkanovna , O'zDJTU akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	363-367
63	ЦИФРОВАЯ ВИЗУАЛИЗАЦИЯ ТЕКСТА: СОЗДАНИЕ КОМИКСОВ ПО РАССКАЗУ А. КАХХАРА «ДВА САПОГА-ПАРА» С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ЧАТGPT - Атабекова Айнуp Женисбековна , Преподаватель русского языка и литературы. Академический лицей Филиала РГУ нефти и газа(НИУ) имени И.М.Губкина	368-372
64	RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR DAVRIDA O'ZBEK TILINING IMKONIYATLARI - Tilovova Guljahon Dilmurod qizi , ShDPI huzuridagi akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	373-376
65	ONA TILI TA'LIMIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI - Baxodirova Mashhura Baxodirovna , Osimova Rayxona Adhamjon qizi, Farg'ona davlat texnika universiteti 1-son akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchilari	377-381
66	THE ROLE OF LANGUAGE IN THE DIGITAL AGE - Ibragimova Hurriyat Uchqun qizi , JMCU master's student in Journalism Teacher of Uzbek Language and Literature at the M.S. Vosiqova Academic Lyceum under Tashkent State University of Law	382-387
67	RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR DAVRIDA O'ZBEK TILINING IMKONIYATLARI - Bahodirova Dildoraxon Zarifjon qizi , Farg'ona davlat universiteti akademik litseyi xorijiy tillar yo'nalishi o'quvchisi	388-390
68	RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR DAVRIDA O'ZBEK TILINING IMKONIYATLARI - Saminova Muslimaxon Quadratjon qizi , Farg'ona davlat universiteti akademik litseyi xorijiy tillar yo'nalishi o'quvchisi	391-394
69	YAPAY ZEKÂ VE ÖZBEK DİLİ: SORUNLAR VE ÇÖZÜMLER - Allanazarova Anora Muxobir qizi Shahrizabz davlat pedagogika instituti 1-kurs magistranti.	395-400
70	RAQAMLI ASRDA ONA TILI ORQALI MILLIY QADRIYATLARNI SAQLASH VA RIVOJLANTIRISH- O'rinova Sayyora Xolmirzayevna , TDYU huzuridagi Namangan viloyat akademik litseyi "Tillar" kafedrası ona tili va adabiyot fani bosh o'qituvchisi	401-409



V SHO'BA. TURKIY XALQLAR ADABIYOTI TARIXI

71	MUSTAQILLIK DAVRI O'ZBEK –AZARBAYJAN ADABIY ALOQALARI: NIZOMIY “XAMSA” SINING TARJIMASI HAQIDA - Ashurova Gulbahor Nurullayevna , Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti dotsenti	411-418
72	TURKIYADA ALISHER NAVOIY IJODINI O'RGANISHNING YETAKCHI TENDENSIYALARI - Cho'lliyeva Latofat Sevindikovna , ToshDO'TAU tayanch doktranti, ToshDO'TAU akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	419-438
73	ИСТОРИЯ ЛИТЕРАТУРЫ ТЮРКСКИХ НАРОДОВ - Султанова Майя Туйчиевна , преподаватель АЛ САМ ГИИЯ Академический лицей Самаркандского Института Иностранных Языков Республика Узбекистан, г. Самарканд	439-443
74	ALISHER NAVOIY IJODINING TURKIY XALQLAR ADABIYOTIDA O'RGANILISHI - Karimova Yulduz Baxtiyorovna (PhD) , Farg'ona davlat universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	444-448
75	ADABIY MUHITNING QODIRIY IJODIGA TA'SIRI - Abdilakimov Dilruxjon Rajab o'g'li Toshkent kimyo-texnologiyalari instituti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	449-455
76	O'RXUN-ENASOY BITIKLARI ASOSIDA TURKIY XALQLAR ADABIYOTI TARIXI -Madaminova Rayhona Alisher qizi , Farg'ona davlat universiteti akademik litseyi xorijiy tillar yo'nalishi o'quvchisi	456-459
77	MAHMUD QOSHG'ARIY VA UNING TURK ADABIYOTIGA QO'SHGAN HISSASI - Madina Zokirova Shuhratjon qizi , Farg'ona davlat universiteti akademik litseyi xorijiy tillar yo'nalishi o'quvchisi	460-463
78	MAHMUD QOSHG'ARIY – TURKIY TIL VA ADABIYOTINING ASOSCHISI - Satimova Ra'noxon Habibullayevna , Andijon davlat tibbiyot instituti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	464-469
79	YUSUF XOS HOJIBNING TURKIY XALQLAR ADABIYOTIGA QO'SHGAN HISSASI - Ne'matova Benazir Adilbekovna , Farg'ona davlat universiteti akademik litseyi xorijiy tillar yo'nalishi o'quvchisi	470-473
80	JAZBIYNING TURKIY DEVONI QO'LYOZMALARI - Samadova Madina Zafarjon qizi , Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	474-479
81	XIDIR DERYAYEVNING “QISMAT” ASARI TAHLILI -Xolmurodova Mahliyo , Termiz davlat pedagogika instituti o'zbek tili va adabiyoti yo'nalishi 4-bosqich talabasi	480-482
82	ILM VA ADABIYOTNING SINTEZI: "OLIM-SHOIR" MODEL - Akbarova Sayyora Sobirovna , Toshkent davlat texnika universiteti akademik litseyi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi, Shamsiddinov Nasriddin Bahriddinovich , Toshkent davlat texnika universiteti akademik litseyi matematika fani o'qituvchisi	483-488
83	YOSHLAR TARBIVASIDA MILLIY TILNING O'RNINI VA AHAMIYATI - GO'ZALOY MAMEDOVA Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti akademik litseyi oliy toifali, ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi	489-491



